

Warszawa, 11 marca 2020 roku

INFORMACJA PRASOWA

Paradoks węgłowy.

Roczny raport Forum Energii nt. transformacji energetycznej w Polsce

Produkcja energii elektrycznej z węgla spada, zwiększa się import prądu; nadal rośnie znaczenie gazu w miksie energetycznym, ważniejszą rolę w systemie odgrywają także odnawialne źródła energii. To kluczowe wnioski z najnowszego opracowania Forum Energii pt. „Transformacja energetyczna w Polsce”. Przedstawiamy Państwu już trzecią edycję raportu, który pokazuje kluczowe dane na temat stanu polskiej elektroenergetyki i zmian zachodzących w sektorze.

Produkcja energii elektrycznej w krajowych elektrowniach w ubiegłym roku była najniższa od pięciu lat i wyniosła 164 TWh. W tym samym czasie import energii zwiększył się blisko dwukrotnie, do 10,6 TWh. Rosną moce zainstalowane w źródłach odnawialnych, na koniec 2019 roku było to 9,5 GW. Produkcja energii z OZE przekroczyła 25 TWh – i choć była najwyższa w historii, nadal jest to wynik niewystarczający, by Polska mogła spełnić unijne zobowiązania dotyczące udziału OZE w miksie energetycznym. Warto przy tym zauważyć także, że rozwój OZE w ostatnich dwóch latach wynikał głównie z inwestycji w instalacje prosumenckie.

– Zmiany w energetyce są widoczne, ale można mieć wątpliwości, czy zostały zaplanowane, czy są raczej zaskoczeniem – zwraca uwagę dr Joanna Maćkowiak-Pandera, prezes Forum Energii. – Jeszcze niedawno spodziewano się wzrostu produkcji energii w Polsce, a tymczasem mieliśmy do czynienia z jego rekordowym spadkiem. Powodów tego zjawiska jest kilka, ale najważniejszym są wysokie koszty wytwarzania energii w krajowych elektrowniach. Gdyby nie import energii ceny byłyby jeszcze wyższe, a Polska miałaby problem ze zbilansowaniem zapotrzebowania. Najważniejsze pytanie – co dalej. Polska energetyka jest na zakręcie – podsumowuje Maćkowiak-Pandera.

Na szczególną uwagę zasługuje swoisty paradoks krajowego rynku węgla. Z jednej strony udział węgla w produkcji energii elektrycznej w 2019 roku był o blisko 5 punktów procentowych niższy niż rok wcześniej. Utrzymuje się także widoczny już od lat trend spadającego wydobycia węgla kamiennego w krajowych kopalniach – w ubiegłym roku zmniejszyło się ono o 2 miliony ton. Z drugiej jednak strony zapotrzebowanie na węgiel kamienny energetyczny utrzymuje się na wysokim poziomie. Dużą jego część, prawie 20 proc. krajowej konsumpcji, uzupełnia się węglem importowanym. 10 mln ton pochodzi z Rosji, a pozostałe 3 mln ton m.in. z Kolumbii, USA czy Kazachstanu.

– Mamy więc sytuację, w której polskie górnictwo nie jest w stanie zapewnić odpowiedniej ilości węgla, by zaspokoić popyt. Jednocześnie i tak część wydobytego w Polsce węgla nie trafia do odbiorców, lecz jest składowana na zwalach, ponieważ krajowy węgiel jest droższy i często jest gorszej jakości, niż węgiel pochodzący z importu – zauważa prezes Forum Energii.

Nadal rośnie znaczenie gazu w polskim miksie energetycznym. Jego udział w 2018 roku zbliżył się do 9 proc. Wydobywanie krajowe tego surowca z roku na rok maleje, zapotrzebowanie pokrywane jest głównie gazem importowanym. Wyraźnie widać jednak postępującą dywersyfikację źródeł gazu, głównie dzięki kontraktom na zakup gazu skroplonego. Import z Rosji to już mniej niż połowa dostaw błękitnego paliwa.

Dużym problemem jest stagnacja w ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych. Emisje w Polsce w 2018 roku utrzymały się na poziomie z roku 2017, przekraczając 412 mln ton ekwiwalentu CO₂, a z samej elektroenergetyki było to blisko 150 mln ton.

Główne wnioski z raportu

- Spada produkcja energii elektrycznej, największy spadek widać w produkcji z węgla brunatnego i kamiennego. Udział węgla w produkcji energii elektrycznej w 2019 r. wyniósł 73,6%, o 4,8 p.p. mniej niż w 2018 r.
- W 2019 r. prawie dwukrotnie zwiększył się import energii elektrycznej do Polski. Wyniósł 10,6 TWh.
- W ubiegłym roku wyprodukowano najwięcej energii elektrycznej z OZE w historii – ponad 25 TWh. To jednak dalej wynik za niski, aby spełnić zobowiązania unijne.
- Paradoks krajowego rynku węgla: pomimo stałego wysokiego zapotrzebowania na ten surowiec, jego wydobywanie w polskich kopalniach maleje, a jednocześnie rosną jego zapasy na zwałach.
- Dywersyfikacja dostaw gazu. Import z Rosji to mniej niż 50% dostaw błękitnego paliwa do Polski.

Kontakt dla mediów

Klaudia Wojciechowska, klaudia.wojciechowska@forum-energii.eu

Transformacja energetyczna w Polsce. Edycja 2020.

Opracowanie: Rafał Macuk, Forum Energii

Redakcja: Aleksandra Zieleniec

Opracowanie graficzne: Karol Koszniec

Data publikacji: Marzec 2020



Wszystkie analizy i publikacje Forum Energii są nieodpłatnie udostępniane i mogą być powielane pod warunkiem wskazania źródła i autorów.